

BRUSSELS MIJNSTAD

PB-PP B-10
BELGIE(N)-BELGIQUE

ONZE PLANEET

HET NATUUR- EN MILIEUMAGAZINE VAN DE BRUSSELAARS

#116
MAANDBLAD
DECEMBER
2017

04 BODEMVERONTREINIGING:
EENVOUDIGERE PROCEDURES

09 DE LEZ IN DE PRAKTIJK:
OP WIE VAN TOEPASSING?

10 2018, HET JAAR VAN NUL AFVAL

TIJD OM DE FEESTEN IN EEN NIEUW KLEEDJE TE STEKEN!

CADEAUTJES, FEESTMAALTIJDEN, VERSIERING...
ALLES VOOR EEN DUURZAMER EINDEJAAR

leefmilieu
brussel
.brussels

WWW.LEEFMILIEU.BRUSSELS

Digitale versie *Mijn stad onze planeet*: een handleiding!

U kunt dit magazine voortaan ook op uw smartphone of tablet lezen. Via de app krijgt u zelfs een unieke en rijkere leeservaring dan wanneer u de papieren versie zou lezen. Wat moet u doen? Simpel:

1. Download de app **BXLNaturMag** op het platform van uw keuze (App Store, Google Play).
2. Installeer de app (de taal wordt automatisch ingesteld).
3. Selecteer het magazine dat u wilt lezen.
4. Lees het magazine als pdf, of kies 'begeleide lezing' voor een aangenamere leeservaring. Voor de begeleide lezing tikt u twee keer op uw scherm.

Mijn stad onze planeet, u leest het waar en wanneer u wilt!

HET IS ALWEER DECEMBER!

De tijd van delen en gezellig samenzijn, van uitgebreid tafelen met familie of vrienden, van ogen die stralen om al die ingepakte cadeautjes onder de kerstboom. Waarom geven we onze planeet ook eens geen cadeautje? Dit nummer van *Mijn stad onze planeet* nodigt u uit om de feesten heruit te vinden, om de eindejaarsperiode op een meer duurzame, milieuvriendelijke, solidaire maar daarom niet minder mooie manier te beleven! Met lokale seizoensproducten, fairtrade kerstmarkten en groenere pakjes. De natuur zal er u dankbaar om zijn.

Zoals steeds besteden we in dit magazine aandacht aan het leefmilieu. Na 2017, het jaar van Natuur in de stad, zal Brussel zich de komende twaalf maanden inzetten voor "Zero afval". Het wordt een jaar vol niet te missen activiteiten, feesten en evenementen. In afwachting daarvan leest u in ons dossier alvast hoe de natuur ons helpt om zero afval na te streven en om een circulaire, meer duurzame economie te creëren.

Tot slot bevat dit nummer ook een artikel over bodemverontreiniging en de nieuwe Brusselse wetgeving die de controle hierop moet verbeteren, alsook een artikel over de LEZ, de lage-emissiezone, waarin u te weten komt of die ook van toepassing is op uw voertuig.

We wensen u veel leesplezier.

MIJN STAD ONZE PLANEET

Verschijnt maandelijks, behalve in januari, juli en augustus. - Leefmilieu Brussel-BIM - Havenlaan 86 C / 3000, 1000 Brussel - Tel. 02 775 75 75 - info@leefmilieu.brussels - www.leefmilieu.brussels **V.U.:** F. Fontaine & B. Dewulf. **HOOFDREDACTEUR:** Mathieu Molitor. **HERLEZINGCOMITÉ:** Sylvie Clara, Sandra Moreels, Isabelle Degraeve, Romuald Arbe, Tom Penxten. **REDACTIE:** Didier Dillen **VERTALING:** Maarten Geerts. **PRODUCTIE:** www.4sales.be. De foto's tonen niet noodzakelijk de geciteerde personen. © LEEFMILIEU BRUSSEL - Gedrukt op gerecycleerd papier. De teksten in deze publicatie hebben tot doel de wettelijke bepalingen toe te lichten. Om de ware juridische toedracht van deze teksten te kennen, verwijzen we u naar de teksten van het Belgisch Staatsblad.

NIEUW: DE ENERGIE- PREMIES ONLINE

Administratieve vereenvoudiging is een prioriteit voor Leefmilieu Brussel.

Gezinnen en mede-eigendommen kunnen tegenwoordig hun premieaanvraag online via het elektronisch loket IRISbox indienen. Sinds dit jaar is er ook een eengemaakt formulier waarmee de aanvragers tegelijkertijd verschillende premieaanvragen kunnen indienen. We willen er ook aan herinneren dat de Brusselse Hoofdstedelijke Regering in 2017 een budget van

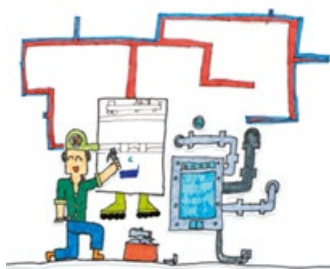
22 miljoen euro heeft voorzien voor de premies, waarbij prioriteit wordt gegeven aan de audit, isolatie en verwarming. Kortom, een voldoende groot budget om tot het einde van het jaar aan de vraag te voldoen. Een oproep aan kandidaten dus...

www.leefmilieu.brussels/news/vraag-de-energiepremie-online-aan

WE TEKENEN EEN ANDER KLIMAAT UIT

Begin oktober konden drie klassen van het vijfde en het zesde leerjaar tekenen in de voetgangerszone van de hoofdstad.

**WE LATEN ONZE
VERWARMINGSKETEL
CONTROLLEREN EN
DE ENERGIEFACTUUR
VERMINDERT**

leefmilieu
brussel
brussels

ME TEGEGER
EEN ANDERE
TOESCHOUW
MET HOOP
MET KLIMAAT

Hun straatkunst maakt deel uit van een campagne van Leefmilieu Brussel om burgers te sensibiliseren voor de klimaatverandering en de acties die elk van ons daartegen kan ondernemen. Wat deze actie nóg origineler maakt: drie Brusselse lagere scholen hebben meegewerkt aan videoclips waarin de leerlingen gefilmd werden terwijl ze hun klimaatoplossingen tekenden. Deze video's werden uitgezonden in bioscopen, op sociale media en op tv. De komende maanden zal de campagne nog een vervolg krijgen, want in 2018 worden nog drie nieuwe video's gelanceerd.

www.facebook.com/Climate.brussels

GOOD FOOD-LABEL, NU OOK VOOR RESTAURANTS!

Na de kantines richt het Good Food-label van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest zich nu tot restaurants, foodtrucks, fastfood- en toprestaurants. Het label belooft alle inspanningen om meer duurzame voeding op het menu te zetten en telt drie niveaus: één, twee of drie koksmutsen. www.leefmilieu.brussels/news/behaal-als-een-van-de-eersten-het-label-good-food-resto

“NUL AFVAL” JAARKALENDER

2018 zal in het teken staan van “nul afval”. De nieuwe jaarkalender van Leefmilieu Brussel focust op enkele vernieuwende burger-, verenigings- en bedrijfsinitiatieven die de levensduur van spullen verlengen en de afvalberg verkleinen. Bestel de kalender vanaf januari op het nummer 02 775 75 75 of stuur een mail naar info@leefmilieu.brussels.

VERSTERKT GELUID: BESTEL DE GIDS!

Vanaf 21 februari 2018 zullen alle Brusselse activiteiten die versterkt geluid verspreiden, ongeacht of ze zich in de openlucht afspelen of niet, de nieuwe regels moeten naleven om het publiek te beschermen tegen geluidsoverlast. Leefmilieu Brussel helpt organisatoren van evenementen en uitbaters van een zaak hun weg te vinden in de nieuwe regelgeving en biedt hen een duidelijke en rijkelijk geïllustreerde gids die de belangrijkste principes van de wet en de te nemen maatregelen toelicht. www.leefmilieu.brussels/news/versterkt-geluid-een-tool-om-u-te-helpen

DE NIEUWE WETGEVING VEREENVOUDIGT DE PROCEDURES

Vervuiling van bodem en grondwaterlagen is vaak niet zichtbaar, maar kan ernstige gevolgen hebben voor onze gezondheid en die van onze naasten... zelfs voor de waarde van onze woning. Om dergelijke verontreiniging beter te controleren, heeft het Brussels Hoofdstedelijk Gewest de wetteksten aangepast.

INVENTARIS VAN ALLE SITES DIE VERONTREINIGD ZIJN, OF KUNNEN ZIJN

De bodemverontreiniging in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest is zowel het gevolg van bedrijfsactiviteiten als van onze eigen dagelijkse activiteiten: een lek in een stookolietank, buitensporig gebruik van pesticiden in de tuin, lozing van giftig afval, enz. Om de situatie beter te controleren, heeft Leefmilieu Brussel een inventaris van de bodemtoestand opgesteld (lees *Mijn stad onze planeet* nr. 110 van april 2017) die alle terreinen oplijst waarvan de bodem verontreinigd is, of kan zijn.

In mei 2004 stelde het Brussels Hoofdstedelijk Gewest een eerste ordonnantie op voor het beheer van verontreinigde bodems. Vijf jaar later werd deze ordonnantie vervangen door die van 5 maart 2009, die sanering niet langer als de ultieme doelstelling beschouwt, maar eerder een systeem ontwikkelt om de eventuele risico's die deze terreinen inhouden te kunnen beheeren om zo:

- /// bodemverontreiniging te voorkomen;
- /// de mogelijke bron van de verontreiniging te identificeren;
- /// bodemonderzoeken te starten om eventuele bodemverontreiniging vast te stellen;
- /// de modaliteiten voor de sanering of het beheer van de verontreinigde bodem te bepalen.

Bodemverontreiniging melden

De ordonnantie bepaalt dat elke verontreiniging zo snel mogelijk moet worden gemeld aan de eigenaar of uitbater van het betrokken terrein. Vanuit die filosofie

moet ook elke mogelijke bron van bodemverontreiniging bij Leefmilieu Brussel worden aangegeven, op straffe van strafrechtelijke en administratieve vervolging.

Aangepaste ordonnantie

In juli 2017 werd de ordonnantie van 2009 aangepast om de procedures te vereenvoudigen, bepaalde mechanismes te verduidelijken en de financiële hulpmiddelen te versterken. Deze nieuwe tekst voorziet ook in twee belangrijke aanpassingen voor de behandeling van verontreinigde terreinen:

- /// minimale behandeling als het betrokken terrein niet groter is dan 20 m². Deze behandeling moet worden uitgevoerd tijdens het verkennend bodemonderzoek;
- /// behandeling van bepaalde duur als de uitvoeringstermijn van de werken en de eindbeoordeling van de behandeling minder is dan of gelijk is aan 180 dagen.

VERS VAN DE PERS

NIUWS OVER DE NATUUR EN HET MILIEU IN HET BRUSSELS HOOFDSTEDELIJK GEWEST

DECEMBER '17

PRETTIGE EN DUURZAME FEESTEN!

DE EINDEJAARFEESTEN
KOMEN STEEDS DICHTERBIJ

Het is de tijd van feesten en gezellig samenzijn, maar jammer genoeg ook al te vaak van verspilling en overconsumptie. Tijdens de feestdagen stijgt het aandeel weggegooid voedsel in onze vuilniszakken van 12% naar 17%. Wat als we de feesten nu eens zouden heruitvinden? Tips genoeg: niet-materiële geschenken waar geen afval aan te pas komt, spullen die een nieuw leven krijgen, een kerstboom uit de Ardennen met FSC-label, feestmenu's op basis van lokale seizoensproducten, herbruikbare verpakkingen... Duurzamer feesten? Het kan!

IN BRUSSEL KLEUREN DE FEESTEN VOORTAAN DUURZAAM EN SOLIDAIR

DOE MEE!

In dit magazine vindt u een overzicht van alle duurzame en solidaire initiatieven. Trek bijvoorbeeld naar de fairtrade, gratis of biokerstmarkten in onze hoofdstad. Ontdek ook de kerstbomen met ecolabel die op een milieuvriendelijke manier werden geteeld, lokale producten en producenten, en de gerechtjes tegen verspilling op basis van seizoensproducten van Leefmilieu Brussel. Kortom, voorbeelden te over om de eindejaarsfeesten op een verantwoorde manier door te brengen, door te kiezen voor de korte keten en met een minimum aan afval. En dat met evenveel vreugde en plezier.

LA TRICOTERIE EN ZIJN FAIRTRADE KERSTMARKT

ONGEZIEN

La Tricoterie is geen plek zoals een ander. Het is gehuisvest in een oud industrieel pand en heeft als doelstelling een 'contactenfabriek' te zijn, een plaats waar verschillende disciplines en doelgroepen elkaar ontmoeten om kennis uit te wisselen, ideeën te verbeteren

en duurzame projecten te ontwikkelen. Naast tal van andere activiteiten organiseert La Tricoterie al verschillende jaren een lokale, ambachtelijke, fairtrade kerstmarkt. Een twintigtal standhouders toont er zijn talent en creaties. Een uitstekende gelegenheid om enkele originele kerstcadeaus te kopen, terwijl u slim consumeert en kennismaat met de makers van uw aankopen. Zo geeft u de feesten wat meer betekenis. Théodore Verhaegenstraat 158, 1060 Brussel. Op 10 en 17/12 van 10.00 tot 17.00 uur. Gratis toegang. www.tricoterie.be

IN ELSENE ZIJN DE KERST- CADEAUS GRATIS!

Voor de echte kerstsfeer – in het teken van delen en gezelligheid – moet u in Elsene zijn. *Ixelles en Transition* en haar zusterverenigingen van Brussel en Etterbeek organiseren er een prachtige kerstmarkt in de vorm van een geefplein: kleren, speelgoed, decoratiespullen, boeken... alles is er gratis! “Het is een manier om te tonen dat we niet verplicht zijn om steeds weer nieuwe spullen te kopen en eindeloos

nieuwe spullen te produceren om toch maar kerstcadeaus te kunnen geven. Het is ook een kwestie van solidariteit: mensen die spullen te veel hebben, geven wat aan de mensen die wat minder hebben. Bovendien is het voor ons de ideale gelegenheid om contacten te leggen met mensen met een verschillende sociale en culturele achtergrond”, vertelt **Aurélie Mayer**, lid van *Ixelles en Transition*. Aarzel dus niet

om naar de volgende gratis kerstmarkt in Elsene te gaan. Iedereen kan er spullen krijgen, of u nu iets meegebracht hebt of niet. Ze moeten enkel proper en in goede staat zijn. U vindt er ook een heerlijk potluck-buffet (mensen nemen zelf gerechtjes mee om te delen met iedereen).

La Serre. Graystraat 171, 1050 Brussel. Op 8/12 vanaf 19.00 uur.

<https://xltransition.wordpress.com> (FR)

FAUNA EN FLORA

MARETAK, EEN VERBAZENDE GELUKSBRENGER

Maretak (*Viscum album*) is altijd groen, ook hartje winter. Samen met de denboom en hulst staat de maretak mee symbool voor de eindejaarsfeesten. Als teken van een lang leven werd de maretak vroeger geneeskrachtige en zelfs wonderbaarlijke krachten toegeschreven. Het was ook de gewoonte om elkaar te kussen onder een maretak, als blijk van vriendschap, gastvrijheid en soms zelfs liefde. De plant is zeldzaam en zelfs beschermd in Brussel, maar is giftig. Vroeger werden de vruchten gekookt en geweekt om er plantaardige lijm van te maken om vogels te vangen.

ONTDEKKING

FEESTMAALTIJDEN?

LEVE DE LOKALE SEIZOENSPRODUCTEN!

Zin in een origineel, duurzaam en lekker feestmaal? Vergeet de traditionele foie gras, kalkoen of ingevoerde groenten: zet deze keer eens lokale seizoenspro-

ducten op tafel. De winter is de periode bij uitstek voor witloof, kolen, postelein, aardpeer, paddenstoelen, peren of kastanjes. Probeer met Kerstmis ook eens mosselen, makreel, schorpioenvis of Sint-Jacobsschelpen. En als u er een écht duurzaam feest van wil maken, ga dan voor verse producten die niet of nauwelijks verpakt zijn en die nog quasi niet verwerkt zijn. Geen inspiratie? Raadpleeg de brochure ‘Lokale seizoensproducten eten in de winter’ om enkele lekkere gerechtjes op tafel te zetten. document.leefmilieu.brussels

PATAT! VAN PAPA TOT BINTJE

Wat weet u echt over de aardappel? Laat u verrassen door deze hongerstillende zetmeelhoudende lekkernij en ontdek al haar verborgen troeven... Van het tellen van de ‘papa’ door de indianen van Zuid-Amerika tot het succes van het ‘bintje’, de variëteit van de Belgische frieten... de fascinerende geschiedenis van de aardappel is nog tot 31 augustus 2018 te ontdekken in het Brussels Museum van de Molen en de Voeding. www.brusselsmuseums.be/nl/tentoonstellingen/patat-van-papa-tot-bintje

TIPS & TRICKS

— KAASQUICHE —

De kaasplank die niet opgeraakt is een typisch fenomeen tijdens de eindejaarsperiode. Met dit recept geeft u de kazen een nieuw culinair elan!

INGREDIËNTEN (VOOR ÉÉN QUICHE)

- /// 200 g kaas (comtékaas, schimmelkaas, zachte kaas...)
- /// Zout, peper, nootmuskaat
- /// 500 ml verse room (20% vet)
- /// 4 eierdooiers
- /// 2 volledige eieren
- /// 1 kruimeldeeg of bladerdeeg

BEREIDING

- /// Verwarm de oven voor op 210°C. Spreid het deeg uit over een quichevorm en prik er meermaals in met een vork. Laat het deeg enkele minuten bakken in de oven.
- /// Klop de eieren met een klopper en voeg er de verse room bij, een beetje zout, peper en nootmuskaat. Giet het geheel op het deeg en voeg er de kaas in stukjes gesneden aan toe.
- /// Laat het gerecht een twintigtal minuten bakken in de oven op 210°C.
- /// Lekker met een slaatje met wat vinaigrette.

PARMENTIER VAN KALKOEN — MET AARDPEER —

De gigantische kerstkalkoen heeft een groot voordeel: er blijft altijd wat van over voor de volgende dag. Met deze restjes kunt u een originele Parmentier klaarmaken met aardpeer, ook wel bekend als Jeruzalemartisjok.

INGREDIËNTEN (VOOR 4 PERSONEN)

- /// 400 g kalkoenrestjes
- /// 250 g aardpeer
- /// 2 middelgrote aardappelen
- /// 3 el fijngehakte dragon
- /// 3 el fijngehakte peterselie
- /// 2 el mascarpone
- /// 1 el olijfolie
- /// Zout en peper

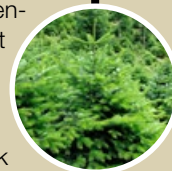
BEREIDING

- /// Schil de aardperen en aardappelen en snij ze in blokjes. Laat ze vervolgens 20 min. stomen.
- /// Been de kalkoen uit en snij het vlees in kleine stukjes. Braad het vlees gedurende 5 min. in olijfolie en op een hoog vuur. Voeg de fijngehakte dragon, zout en peper toe en meng goed door elkaar. Plaats het gerecht in een warme oven (150°C).
- /// Plet met een vork de blokjes aardpeer en aardappel samen met de mascarpone. Voeg peper en zout toe.
- /// Vul de kookringen met een laag puree, een laag fijngehakte peterselie, een laag kalkoen en opnieuw een laag puree. Dien het gerecht goed warm op.

FAIRTRADE KERSTBOMEN

De coöperatieve Ozfair staat voor eerlijke handel en zal ook dit jaar kerstbomen verkopen met een lokaal en sociaal tintje. De bomen komen uit het bos van Chiny en werden op een milieuvriendelijke manier geteeld en gekapt door de mensen van het maatwerkbedrijf La Serre Outils. Ze zullen vanaf begin december te verkrijgen zijn en ze worden ook met de fiets geleverd! Ozfair. Jean Volderslaan 9, 1060 Brussel. Meer info: 02 534 67 00 www.ozfair.be

ACTUA

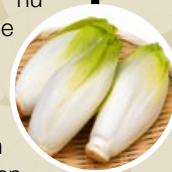

WITLOOF, HET WITTE GOUD

Witloof, de Brusselse delicatessie van weleer! Waar komt het vandaan en hoe wordt dat bijzondere 'witte goud' nu precies geteeld? U gaat zelf aan de slag met de techniek van het forceren en gaat naar huis met een eigen forceerkit om thuis het loof te zien groeien. Uiteraard kunnen enkele witloofhapjes, die samen worden bereid, niet ontbreken. Breng een grote lege petfles of drankkarton mee. Afspraak aan metrostation Rogier bij tramhalte tram 55, 1000 Brussel. Op 12/12 om 09.15 uur. Deelnemeprijs: 5 € (2 € met Paspardoe Brussel).

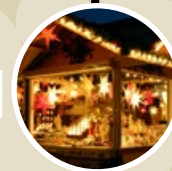
www.citizenne.be

Deze workshop kan u ook volgen op 16/12 en 31/01 (www.dekriekelaar.be), en op 27/01 (www.deplatoo.be).

DE KERST- MARKT VAN NOS PILIFS

De stadsboerderij Nos Pilifs organiseert zijn traditionele kerstmarkt. Naast de ruime keuze aan kerstbomen uit de Ardennen en versiering, vindt u er ook geschenkideetjes, wijn en warme chocolmelk, huisgemaakte kerstbrioche, en dat allemaal in een sprookjesachtige sfeer en op de tonen van de accordeon. Trassersweg 347, 1120 Brussel. Op 9 en 10/12 van 10.00 tot 18.00 uur. www.facebook.com/fermenospilifs

MUNSTADONZPLANEET #116

HET KINDER- HOEKJE

DE QUIZ

Kerst in het groen!

In de hoofdstad zijn er steeds meer initiatieven die duurzame eindejaarsfeesten promoten. Ken jij ze?

BEANTWOORD DEZE MINQUIZ EN KOM HET TE WETEN.

A. De maretak is zeldzaam en beschermd in Brussel, en hij is ook:

- Geneeskrachtig.
- Lekker in de keuken.
- Giftig.

B. In Brussel kunt u bij de vakmensen van La Tricoterie terecht voor:

- Handgemaakte truien.
- Een fairtrade kerstmarkt.
- Scheerwol van lama's die in Brussel worden gekweekt.

C. Aardpeer is een wortelgroente die ook bekend is onder de naam:

- Jeruzalemartisjok.
- Californische komkommer.
- Sichuan-pastinaak.

D. Furoshiki is:

- Een Japanse gevechtskunst, afgeleid van karate.
- Een Japans gerecht op basis van blauwvintonijn.
- Een Japanse kunstvorm die stof gebruikt om verpakkingen te maken.

E. Een "geefplein" is:

- Een markt waar Brusselaars gratis spullen kunnen weggeven en krijgen.
- Een plaats waar achtergelaten katten en honden een nieuw baasje vinden.
- Een afvalcontainer voor kleine spulletjes.

SPEL: De geheimzinnige gast!

1. Ik ben een man - 2. Er staat geen vrouw net rechts van mij - 3. Ik sta niet uiterst links. Wie ben ik?

1

2

3

4

5

AGENDA

ELKE MAAND SELECTEERT MIJN STAD ONZE PLANEET VOOR U EEN AANTAL NATUUR- EN MILIEU-EVENEMENTEN (EN NUTTIGE LINKS) IN BRUSSEL.

ECOKERSTMARKT

Elke week op woensdag vindt op het Kerkplein van Sint-Agatha-Berchem het sympathieke, biologische producentenmarktje genaamd de Groendreefmarkt plaats. Samen met de producenten wil GC De kroon deze markt graag uitbouwen tot een echte ontmoetingsplaats, een plek waar u niet vlug-vlug iets komt kopen, maar waar u de tijd neemt om de producten en hun makers te leren kennen.

Voor het project "Klanten koken voor klanten" gaan enkele vaste klanten van de markt met een migratieachtergrond producten van de markt gebruiken om er bereidingen uit hun cultuur mee te maken. Aperitiefhapjes, drankjes, gerechtjes en dessert zorgen voor de smaakpapillen, zang voor het gehoor en vuur voor de warmte.

Ondertussen organiseren de geëngageerde burgers van BLED ook nog een workshop "Furoshiki", dat is een Japanse vouwtechniek om cadeaus in te pakken waarbij u geen papier maar stof gebruikt. Samen gaan we voor Zero waste!

📍 Kerkplein, 1082 Brussel. Op 20/12, van 14.00 tot 19.00 uur. Meer info: www.gcdekroon.be

HET GROTE VOGELWEEKEND

Tel de vogels in uw tuin tijdens Het Grote Vogelweekend georganiseerd door Natuurpunt. Deelnemen is simpel: bekijk en tel de vogels in uw tuin. Door minstens een half uur te tellen neemt u deel aan het grootste vogelonderzoek in Brussel en Vlaanderen.

📍 Op 27 en 28/01. Meer info: www.vogelweekend.be

MEER INFO

www.lez.brussels

DE LEZ IN DE PRAKTIJK!

Brussel wordt een lage-emissiezone (LEZ). Vanaf 2018 worden de meest vervuilende auto's stelselmatig uit de straten van onze hoofdstad gebannen. Maar waarom deze maatregel? En wat betekent die concreet voor ieder van ons?

Waarom een LEZ?

Overall ter wereld is de lucht in de grote steden vervuild. Oorzaak nummer 1 is het wegverkeer! Bovendien is die vervuiling verre van onschadelijk voor onze gezondheid. Ze zorgt, bijvoorbeeld, voor een toename van het aantal ademhalingsproblemen en luchtwegaandoeningen (hoesten, bronchitis, ontstekingen), en voor een afname van de longfunctie. Kinderen, ouderen en mensen die ziek of verzwakt zijn, zijn de eersten die hinder ondervinden. Meerdere studies tonen bovendien aan dat er een verband is tussen het aantal ziekenhuisopnames voor cardiovasculaire aandoeningen en de concentratiepieken van bepaalde verontreinigende stoffen in de lucht (fijnstof, enz.).

Is het zo erg?

Spijtig genoeg wel. Volgens de Wereldgezondheidsorganisatie (WHO) veroorzaakt de vervuilende uitstoot van motoren in Europa jaarlijks 75.000 vroegtijdige overlijdens! Maar daar hoeven we ons niet bij neer te leggen. Door de meest

vervuilende voertuigen de toegang tot de stad te ontzeggen, maken we werk van een betere luchtkwaliteit voor alle inwoners van Brussel.

Over welke voertuigen gaat het?

Alle auto's, bestelbusjes, bussen en autobussen op het grondgebied van het Brussels Gewest, ook al zijn ze ingeschreven in het buitenland. Enkel de Ring en bepaalde wegen naar overstaparkings (Kraainem en Stalle) behoren niet tot de LEZ. Vanaf 2018 mogen dieselveertuigen met Euro 1-norm of zonder Euronorm Brussel niet meer in. Benzinevoertuigen worden, ongeacht hun Euronorm, wel nog toegelaten in 2018. Maar de toegangsvoorwaarden voor de LEZ zullen de komende jaren steeds strenger worden. Zo zijn er vanaf 2019 ook toegangs criteria voor benzinevoertuigen. Toegang tot de LEZ zal wel mogelijk blijven via de aankoop van een dagpas, en dat maximum acht dagen per jaar.

EURONORM, WASDA?

De Euronorm is een Europese milieunorm waaraan de motor van een voertuig moet voldoen. Hoe hoger de norm, hoe lager de uitstoot van de motor. De Euronorm staat steeds vermeld op het inschrijvingsbewijs (grijze kaart) van het voertuig. Indien niet, dan is het de datum van de eerste in- verkeersstelling die telt.

DE LEZ EN IK

OK

- /// **Sandra** is professor en woont in Brussel. Ze rijdt af en toe met een elektrische wagen.
- /// **Dominique** is thuisverpleegster en heeft net een benzinewagen met Euro 3-norm gekocht.
- /// **Leschek** is vrachtwagenchauffeur en moet soms in Brussel leveren.

NIET OK

- /// **Hubert** is gepensioneerd en rijdt met zijn dieselwagen van 1984 zonder Euronorm.
- /// **Pieter** is handelaar en heeft een roetfilter laten installeren op zijn dieselwagen met Euro 1-norm.

Na een jaar in het teken van Natuur in de stad focust Brussel zich de komende twaalf maanden op Nul afval.

2018, HET JAAR VAN NUL AFVAL!

Met 2017 eindigt ook het jaar van Natuur in de stad. Maar dan wel om plaats te maken voor een geheel nieuw jaarthema dat logischerwijs in het teken staat van Nul afval! Want in tegenstelling tot de mens produceert de natuur geen afval. Ze gebruikt en recycleert alles. Minder afval en minder verontreiniging, dat betekent ook meer biodiversiteit en natuur in de stad.

Er zijn heel wat projecten in Brussel om de afvalberg te beperken. De komende maanden kunt u ze allemaal leren kennen, alsook de mensen achter die projecten. Klein en groot, iedereen kan deelnemen aan tal van feestelijke activiteiten en evenementen rond hergebruik, recuperatie, herstellen en de strijd tegen voedselverspilling.

Er zullen ook talrijke gelegenheden zijn om te leren hoe u al dat verpakkingsafval kunt beperken, om zo veel mogelijk te hergebruiken en te recyclen. Tot slot kunt u in uw gemeente, wijk, school of onderneming ook 'Nul Afval Ambassadeur' worden. **Nul afval begint nu! Hierbij alvast enkele tips om ermee te starten.**

Xavier Claes

Xavier Claes

Arnaud Ghys

Weg met al dat verpakkingsafval

Verpakkingen nemen meer dan een kwart van onze vuilnisbak in beslag. Dus als u naar nul afval streeft, koopt u het best producten met zo weinig mogelijk en een duurzame verpakking.

- /// Koop producten in bulk of ter plekke versneden (fruit, groenten, vleeswaren, kaas).
- /// Kies voor navulbare producten.
- /// Laat overbodige verpakkingen in de winkel.
- /// Neem de tijd om zelf te koken.
- /// Gebruik een karaf met filter voor kraantjeswater, in plaats van water in plastic flessen te kopen.
- /// Vermijd verpakkingen in niet-recycleerbare materialen (folies en plastic schaaltjes), nutteloze verpakkingen (oververpakking) en afzonderlijk verpakte porties.

Composteer uw tuin- en keukenafval

Door te composteren maakt u uw vuilniszakken veel minder zwaar en zet u al uw organisch afval om in gratis en 100% natuurlijke, vruchtbare compost. Het is ook goed voor het klimaat. Als u 30 kg organisch afval composteert, vermijdt u de uitstoot van 11 kg CO₂. Hebt u een grote of kleine tuin, of helemaal geen tuin: voor elke situatie is er een geschikte composteeroplossing. Hulp nodig? De compostmeesters zijn er om u te helpen. In het Brussels Gewest delen deze vrijwilligers graag hun kennis om u aan het composteren te krijgen. Aarzel niet om ze te contacteren. De vzw Worms biedt ook korte opleidingen aan om op een appartement te composteren met wormen.

www.leefmilieu.brussels/compost

De jacht op voedselverspilling

Voedingsafval neemt gemiddeld 12% van het gewicht van de witte vuilniszak in beslag. Vaak gaat het om voeding die amper is aangeraakt of die zelfs nog perfect eetbaar is. Als we er een klein beetje op letten, kunnen we tot 80% minder voedsel verspillen. Zo kunnen we heel wat besparen, beschermen we de grondstoffen en vertrekt er minder afval naar de verbrandingsinstallatie. Vermijd dat restjes rechtstreeks in de vuilnisbak belanden: kook enkel wat u nodig hebt en weeg de ingrediënten af indien nodig. Koop ook minder en vaker, zeker verse producten. En als u toch restjes hebt, verwerk ze dan in een lekker gerechtje. Van sneetjes oud brood kunt u bijvoorbeeld verloren brood maken. Kinderen zijn er dol op! Geef uw restjes een nieuw leven met onze antiverspillingsrecepten:

www.leefmilieu.brussels/stopverspilling

Denk aan hergebruik

TE VEEL SPULLEN BELANDEN IN DE VUILNISBAK. ALS U HET MILIEU WIL BESCHERMEN, PROBEER DAN DE LEVENSDUUR VAN UW PRODUCTEN TE VERLENGEN.

Herstellen

Koop niet zomaar meteen iets nieuws. Laat uw kapotte of beschadigde spullen herstellen door mensen uit uw omgeving of door professionals. Meer en meer verenigingen bieden hersteldiensten aan: gratis of voor een bescheiden bijdrage (<https://repaircafe.org/>, <http://beezy.brussels/nl>, enz.).

Hergebruiken

Geef doseerflesjes een nieuw leven en vul ze met huisgemaakte producten. Gebruik kartonnen dozen om gereedschap, speelgoed of sokken in op te bergen. Oude kleren kunt u omtoveren tot verkleedkleren, poetsdoeken, onderleggers en geschenkverpakkingen (zie pagina 12).

Weggeven

Geef spullen die u niet meer gebruikt (kinderkleding, kinderverzorgingsspullen, gereedschap...) door aan familieleden of vrienden. Breng oude kleren naar de kledingcontainer of neem contact op met het OCMW in uw gemeente, met liefdadigheidsinstellingen of met organisaties uit de sociale economie (Rode Kruis, Oxfam, Spullenhulp, De Kringwinkel, De Gezinsbond).

Ruilen

Ruil spullen met kennissen, neem deel aan ruilbeurzen en LETS (lokale uitwisselingssystemen) in uw gemeente of surf naar gespecialiseerde websites zoals <http://iedereen.ruiltmee.be> en www.2dehands.be/ruilen.

Verkopen

U kunt uw spullen tweedehands verkopen via rommelmarkten, opkopers (www.cashconverters.be/nl/), online zoekertjes (www.ebay.be, www.2dehands.be, www.yezzz.be), lokale kranten of uitgangborden in de winkels in uw buurt.

Lenen, huren of samen aankopen

Leen spullen van mensen die u kent of huur de zaken die u maar weinig gebruikt (klusmateriaal, tuingereedschap, kinderverzorgingsspullen, kinderspelletjes). Denk ook eens aan samen aankopen met uw burens en vrienden, en aan groepsaankopen (www.samensterker.be).

HET WEB- HOEKJE

Hier vindt u in elke editie een link, een website, een nuttig webweetje over consumptie, Good Food, milieueducatie, energie, natuur...

Niet blij met uw kerstcadeau? U kan het omruilen!

De eindejaarsperiode is aangebroken. Net als vele andere Brusselaars zal u een of meerdere cadeaus krijgen en, zoals vaak het geval is, zullen er enkele bij zijn die u niet echt bevallen. In plaats van ze in uw kast stof te laten vergaren, kunt u ze geven aan iemand die er wel plezier aan zal beleven. Er bestaan heel wat websites waarop u geschenken kunt doorverkopen of ruilen tegen iets waar u meer aan hebt. Dat kan onder meer op websites waarop gratis zoekertjes kunnen worden geplaatst of waarop spullen online worden verkocht zoals www.2dehands.be of www.koopjeskrant.be. Sommige websites dienen specifiek om spullen, diensten of geschenkbonnen te ruilen. Er zijn er zelfs waar u gratis terecht kunt, en waar u geen commissie hoeft te betalen, zoals het platform www.peerby.be of de portaal-site www.letsbrussel.be over het lokale uitwisselingssysteem in Brussel.

EEN GROENE RUIMTE RESERVEREN, HET KAN!

Wist u dit? Particulieren, verenigingen of bedrijven kunnen in de Brusselse gewestelijke parken een evenement organiseren. De voorwaarden? Het juiste evenement op de juiste plek, activiteiten die een belang hebben voor het Gewest, zijn inwoners of het verenigingsleven en die volledig of deels beantwoorden aan de bepalingen van het charter voor duurzame evenementen. U kunt de re-

servatieaanvraag online indienen, minstens zes weken voor de datum van het evenement. Als uw aanvraag wordt goedgekeurd, zal u voor de gevraagde datum en plaats een tijdelijke gebruiks-overeenkomst tegen voorwaarden worden afgeleverd.

www.leefmilieu.brussels/groeneruimten > Een evenement organiseren

WINDTURBINES IN DE STAD, DE GIDS

Zonnepanelen zijn tegenwoordig wijdverspreid, maar windturbines zijn daarentegen nog steeds zeer zeldzaam in de stad. Er bestaan nochtans verschillende technologieën om ook in een stedelijke omgeving wind in elektriciteit om te zetten. Windturbines met een horizontale of een verticale as: ontdek de voor- en nadelen en de installatierichtlijnen in deze kleine online gids van Leefmilieu Brussel. De beschikbare technologieën, de geldende wetgeving, de kosten, de premies en de beschikbare hulpmiddelen komen allemaal aan bod, en dat op een duidelijke en beknopte manier.

www.gidsduurzamegebouwen.brussels > Windturbine in een stedelijke omgeving

FUROSHIKI: DUURZAME EN MOOIE VERPAKKING

Kent u Furoshiki? Deze oude Japanse kunstvorm is een originele en duurzame manier om uw kerstcadeaus in een twee-drie in te pakken. Oorspronkelijk gebruikten de Japanners Furoshiki – letterlijk: ‘bundeltje voor het baden’ – om hun verzorgingsproducten mee naar de openbare baden te nemen. Het systeem werd vervolgens overgenomen om geschenken met geplooide of geknoopte vierkante stoffen doeken in te pakken en te versieren. Hebt u nog een oude sjaal of stukjes stof die u wilt recyclen, gebruik ze dan om uw verrassing nóg mooier te maken.

